

Atli Dam, fyrrverandi lögmaður um norsku fólkaatkvøðuna:

-Ikki á leistum aftaná norðmonnum

-Hvat úrslitið so enn verður av norsku fólkaatkvøðuni um ES-limaskap, fáa føroyingar á ongan hátt loptið á leistum aftaná norðmonnum sigur Atli Dam, fyrrv. lögmaður

-Hvat úrslitið so verður, fáa føroyingar á ongan hátt loptið á leistum aftaná norðmonnum.

Siga teir ja, verða sera mong viðurskipti at endurskoða hjá føroyingum og at vega hvørt móti øðrum. T.d. útlitið fyri at norðmenn vónandi sleppa at hava munandi ávirkan á egna tilfeingisumsting, her fyrst og fremst fiskiríkidømi og ráevnistilfeingi í undirgrund og havbotni. Harnæst mugu vit meta um hvussu samlaða tilfeingi á øllum okkara fiskileiðum og tað, sum finst á altjóða leiðum fer at verða umsið og hvør fær samráðingarrættin hvar. Vit hava sum kunnugt sera stóran fyrimun at gera sjálvstøðugar fiski-veisusáttmálar sum er, sigur Atli Dam og heldur fram:

-Siga norðmenn nei,

mugu vit kortini framhaldiandi arbeiða við okkara samskipti við ES ella tilknýti til hetta, tí samvirkan á frægasta hátt við hetta stóra samtak er lívið um at gera hjá okkum, men í teirri støðu hava vit betri stundir at fremja tær neyvastu kanningar og reka samráðingar.

Atli Dam heldur, at í báðum førum mugu vit gera okkum leys av óviðkomandi grundgevingum, sum einstaklingar ella vinnulívsbólkar hava borið fram.

-Taka vit t.d. handels-sáttmálan, vit hava í dag, er hann alt ov skeivt tálkaður. Í veruleikanum er hann nærur nóg góður, verða møguleikarnir, sum liggja í fyrrvarnum og lyftisgreinum, troyttir, eru tað bert heilt fá tons av onkrum fiskaslági, sum framvegis

kunnu geva okkum trupulleikar.

Fiskasólan og móðurfe-lagið t.d. hava væl størri tørv á at fjala eigið dugna-loysi við at lasta handels-avtaluna heldur enn at fáa hana at virka, tí ES limaskapur kann á sama hátt sum um teir fáa fatur á 200 millióna grunnum verða teimum ein áralong »kuvsa« ella »kunstigur andadráttur« / heldur enn ein støða, har vit fáa javnbjóðis kapping.

Atli Dam sigur víðari, at vit sjálvsagt alla tðina mugu meta um heimin og okkara nærmasta umhvørvi so hvørt sum tað broytist og fremja tillagingar, men vit mugu sum nevnt sálða alt óviðkomandi frá áðrenn vit fremja broytingar.

Innlíman!

Atli Dam sigur víðari, at um alt hetta er tað helst ein veruleiki, at innlíman í ES beint nú einans kann gerast sum partur av Danmark, og vil tað helst siga nærur uttan ávirkan á sama hátt sum í IWC.

-At greina um Føroyar kunnu fáa tilknýti ella limaskap ígjøgnum Danmark, so danir virka vegna Føroyar, ella eina enn sjálvstøðugar støður er ikki lótu-verk, men neyðugt at gera, skal limaskapur ella annað tilknýti enn tað verandi koma upp á tal.

-Hvønn týðning heldur tú, atkvøðan í Noregi hevur fyri okkum?

-Atkvøðan í Noregi hevur alstóran týðning, ja, heilt óvanliga stóran týðning sammett við tí vit hava havt

at taka støðu í altjóða spurningum fyrr, men kortini fer hetta ikki at skapa broytingar frá í dag til í morgin, so tann, sum fyrir-gyklar fólk, at limaskapur vegna eina norska ja atkvøðu fer at loysa allar okkara verandi trupulleikar, er ikki sannur, sigur Atli Dam og heldur fram:

-Sjálvur havi eg tað so, at kensluliga vildi eg helst kunna varðveitt eina so ó-hefta føroyska støðu sum gjørligt, men má eg siga við meg sjálvan, at vit noyðast at viðgera allar møguleikar, sum kunnu taka seg upp, so væl, álvarsliga og opið sum gjørligt.

jan

Óli Samrøð, vinnulívsumboð í Felagsnevndini Føroyar-ES:

Vit mugu sum skjótast fáa eina betri avtalu

Verandi avtala við ES er koyrd fóst Líka mikið hvat norðmenn velja, skal okkara avtala endurnýggjast og betrast. Ein politisk avgerð má takast um hvussu sigur Óli Samrøð

Vit spurdu Óla Samrøð, sum er vinnulívsumboð í Felagsnevndini millum ES og Føroyar, hvønn týðning norskur limaskapur í ES fær fyri fiskivinnuna í Noregi.

Hann sigur, at norska rækjuvinnan verður munandi betri fyri.

Í dag er høgur tollur á

bæði pilkaðum og heilum rækjum til ES-marknaðin.

Eisini tá talan er um laksa- og roykvinnu verður Noreg betri fyri við limaskapi.

Sama er galdandi fyri feskfiskaframleiðsluna her serliga fyri fesk konga-fiskaflokk.

Síðani verða eisini tær virðisøktu vørurnar nógvar betri fyri við limaskapi.

Tríðjaland-fiskurin

Óli Samrøð sigur víðari, at tað sum kanska verður mest umráðandi fyri norðmenn við limaskapi er, at teir fyri 3-landsfisk koma at hava fría atgongd fyri lidnu vørna. Teir skulu tá bert gjalda ES-toll á rávørni. Hetta vil siga, at teir koma at hava eina lógliga atgongd til russiskan fisk.

Hvat víðvikur teimum hálvliðnu vørnum, idnað-artfiski og saltfiski, so verður stóðan tann sama.

Men hvat nú um norðmenn ikki fara upp í ES?

-Tá fer tað at vera sera áhugavert, hvat fer at henda viðvikjandi svenska marknaðinum. Svøríki er tann eini av teimum stóru heimamarknaðinum hjá Noregi, og tí verður spennandi at síggja, hvussu tað verður við avtalunum við Svøríki í sambandi við fisk við fremmandum uppruna.

Óli Samrøð sigur, at hetta fer so eisini at ávirka okkum. Fyri tað fyrsta skulu vit hava eina nýggja

avtalu við Svøríki.

Harnæst verður stóðan tann, at Noreg missir ein stóran marknaðarpart til Svøríki, verður trýstið á amerikanska marknaðin størri.

Tvs. at verður tað eitt nei, fer tað at hava ávirkan á alternativu marknaðinum hjá okkum sum USA, og verður tað eitt ja, so koma vit at hava nógvar verri støður á ES-marknaðinum. Við øðrum orðum verður stóða okkara verri undir báðum umstøðum, men leggur Óli Samrøð aftat: eitt norskt ja er nógverri fyri okkum enn eitt norskt nei.

-Men er eitt norskt ja so ringt fyri okkum, at vit mugu umhuga limaskap?

-Áðrenn ein tekur til slík stig, so má ein hava dokumentation. Tað eru so nakrar kanningar, um møguleikarnar ein hevur.

Ikki spurningur um ja ella nei

-Men fer Noreg uppi, trýr tú so upp á, at vit fáa eina avtalu, sum ger okkum før fyri at standa utanfyri?

-Eg haldi, at tað er skeivt at seta orðaskiftið soleiðis upp, at tað er antin ella - ja ella nei.

Eg trúgvi hvørki ja ella nei er realistiskt fyri okkara part. Heldur trúgvi eg upp á eina ella aðra assosierings-skipan, har eitt heimastýri sum okkara fær ein serstakan status eins og so nógvar onnur heimastýri. Her

hugsi eg um Åland, Andorra, San Marino, Isle of Man osfr.

Óli Samrøð visir á, at verandi avtala okkara við ES er koyrd fóst.

Líkamikið hvat norðmenn velja, so skal hon endurnýggjast og betrast. Men heldur Óli Samrøð, at tað ber til at fáa eina betri avtalu?

-Vit mugu út til at finna út av, um tað ber til. Tað verður ein politisk avgerð, hvussu tað skal gerast.

Eg havi roynt at vísa á

hetta síðani 1992.

Óli Samrøð sigur, at hetta arbeiðið hevur skund og má gerast nú beinanvegin.

Nýggju londini fara longu upp í ES í januar.

jan

Kunngjørt verður fyri ætt, vinum og kenn-ingum, at okkara elskaða kona, systir, mamma, vermmamma og omma

MARIANNA MIKKELSEN Syðrugøta

andaðist í heiminum 27. november.

Jarðarferðin verður úr Gøtu kirkju mikudagin 30. november, kl. 13.

Fyri tæy avvarðandi

Niclas, Marjun, Eghild, Jórur og Sunrid

Tey, ið vilja lata blómur ella krans, kunnu í staðin lata eina gávu til Nýggju kirkju í Gøtu.

VALUTAKURSIR

		28.11.94	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	612,60	591,30
Bretland	Pund	956,39	959,56
Týskland	Markur	391,49	391,20
Svøríki	Króna	81,90	82,07
Noreg	Króna	89,59	90,01
Frakland	Frankur	113,99	114,26
Belgia	Frankur	19,020	19,013
Sveits	Frankur	461,47	468,73
Holland	Gyllin	349,38	348,99
Italia	Liri	0,3780	0,3826
Finnland	Markur	126,88	127,82
Ísland	Króna	8,92	8,89
Eysturriki	Skillingur	55,615	55,579
Spania	Pesetas	4,688	4,702
Portugal	Escudos	3,832	3,827
Kanada	Dollari	445,75	437,26
Japan	Yen	6,2029	6,0715
Írland	Pund	943,10	946,67
Grikkaland	Drakmur	2,541	2,540
	XEU	745,72	745,92

Kelda: Føroya Sparikassi